

Svensk författningssamling

Lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)

SFS 2026:712

Publicerad
den 28 maj 2026

Utfärdad den 21 maj 2026

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om plan- och bygglagen (2010:900)²

dels att 9 kap. 67, 69 och 87 §§ ska upphöra att gälla,
dels att rubriken närmast före 9 kap. 67 § ska utgå,
dels att nuvarande 1 kap. 5 och 6 §§ och 10 kap. 12 och 13 §§ ska betecknas 1 kap. 12 och 13 §§ och 10 kap. 11 b och 11 c §§,
dels att 1 kap. 1 §, 8 kap. 14 och 25 §§, 9 kap. 68, 86 och 105 §§, 10 kap. 1, 5, 6, 8, 9 och 11 §§, de nya 11 b och 11 c §§, 14, 18, 19, 23, 23 a, 24, 27–32 och 34 §§, 11 kap. 1, 18, 19, 27, 34–37, 40 och 46 §§, 13 kap. 2 och 8 §§, 16 kap. 6, 9 och 11 §§, rubriken till 1 kap. och rubrikerna närmast före 10 kap. 5 §, 11 kap. 34 § och 16 kap. 9 § ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas tjugosju nya paragrafer, 1 kap. 5–11 §§, 10 kap. 5 a–5 c, 8 a, 11 a–13 e och 40 §§, 11 kap. 17 a § och 13 kap. 3 a och 3 b §§, och närmast före 9 kap. 68 §, 10 kap. 8 a, 12 och 13 §§, 11 kap. 17 a § och 13 kap. 3 a § nya rubriker av följande lydelse.

1 kap. Lagens syfte, innehåll och tillämpning

1 § I denna lag finns bestämmelser om planläggning av mark och vatten och om byggande, underhåll och kontroll av byggnadsverk. Bestämmelserna syftar till att, med hänsyn till den enskilda människans frihet, främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer.

5 § Med *certifieringsorgan* eller *kontrollorgan* avses i denna lag ett organ som har ackrediterats för ändamålet att certifiera eller kontrollera enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93 och 5 § lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll.

6 § Med *certifikat* avses i denna lag ett intyg eller annan handling som visar att en viss kvalitet eller kompetens som krävs enligt denna lag uppfylls och som har utfärdats

¹ Prop. 2025/26:172, bet. 2025/26:CU24, rskr. 2025/26:256.

² Senaste lydelse av

9 kap. 67 § 2025:974

9 kap. 69 § 2025:974

9 kap. 87 § 2025:974

rubriken närmast före 9 kap. 67 § 2025:974.

1. av ett certifieringsorgan, eller
2. enligt motsvarande bestämmelser i ett annat land inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

7 § Med *byggbedömare* avses i denna lag ett företag som

1. har ett kvalitetsledningssystem,
2. har den lämplighet och den särskilda sakkunskap och erfarenhet som behövs i fråga om att uppfylla de krav som i lagen ställs på att en byggnad ska vara lämplig för sitt ändamål, tillgänglig och användbar och ha väsentliga tekniska egenskaper, och
3. kan styrka sitt kvalitetsledningssystem och sin lämplighet, sakkunskap och erfarenhet med ett certifikat.

8 § Med *kontrollansvarig* avses i denna lag en fysisk person som

1. har den lämplighet, kunskap och erfarenhet som behövs för att kontrollera om en byggåtgärd, rivningsåtgärd eller markåtgärd utförs på rätt sätt,
2. kan styrka sin lämplighet, kunskap och erfarenhet med ett certifikat, och
3. har en självständig ställning i förhållande till den som utför den åtgärd som ska kontrolleras.

9 § Med *sakkunnig* avses i denna lag en fysisk person som

1. har den lämplighet och den särskilda sakkunskap och erfarenhet som behövs i fråga om att kontrollera åtgärder inom dennes sakområde, och
2. kan styrka sin lämplighet, sakkunskap och erfarenhet med ett certifikat.

10 § Med *funktionskontrollant* avses i denna lag en sakkunnig som har den särskilda sakkunskap och erfarenhet som behövs för att enligt lagen kontrollera funktionen hos en teknisk utrustning eller ett tekniskt system.

11 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får till ett certifieringsorgan eller ett kontrollorgan överlämna frågor om

1. certifiering, och
2. kontroll av att föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 2, 5 eller 6 § följs och att kraven enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/424 av den 9 mars 2016 om linbaneanläggningar och om upphävande av direktiv 2000/9/EG uppfylls.

8 kap.

14 §³ Ett byggnadsverk ska hållas i vårdat skick och underhållas så att dess utformning och de tekniska egenskaper som avses i 4 § i huvudsak bevaras. Underhållet ska anpassas till omgivningens karaktär och byggnadsverkets värde från historisk, kulturhistorisk, miljömässig och konstnärlig synpunkt.

Om byggnadsverket är särskilt värdefullt från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt, ska det underhållas så att de särskilda värdena bevaras.

En anordning för ett syfte som avses i 4 § första stycket 1–4, 6 eller 8, ska hållas i sådant skick att den alltid fyller sitt ändamål.

25 §⁴ Om det med stöd av 16 kap. 11 § är särskilt föreskrivet att funktionen hos ett ventilationssystem ska kontrolleras för att säkerställa ett tillfreds-

³ Senaste lydelse 2011:335.

⁴ Senaste lydelse 2022:1122.

ställande inomhusklimat i byggnader enligt 4 § första stycket 3–6, ska byggnadens ägare se till att kontrollen görs av en funktionskontrollant.

9 kap.

Bygglovsprövningen när en byggbedömare används

68 §⁵ Om en byggbedömare används för lovprövningen av nybyggnad som omfattas av föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 9 § 2, ska bygglov ges utan prövning av om kraven i 8 kap. 1 § 1 och 3 är uppfyllda. Detta gäller trots det som sägs i 56 § första stycket 4, 57 § första stycket 3 och 59 § 3.

86 §⁶ En ansökan om lov eller förhandsbesked ska vara skriftlig och innehålla

1. fastighetens beteckning,
2. byggherrens person- eller organisationsnummer, namn och adress,
3. uppgift om vem, inklusive person- eller organisationsnummer och adress, som
 - a) används som byggbedömare för lovprövningen eller är avsedd att användas som byggbedömare för kontroll vid genomförandet, eller
 - b) föreslås som kontrollansvarig, om det behövs en kontrollansvarig enligt 10 kap. 9 och 10 §§,
4. uppgift om vem som certifierat de byggbedömare och kontrollansvariga som avses i 3,
5. den tidpunkt då byggnads-, rivnings- eller markarbetena är avsedda att påbörjas,
6. ett intyg från den byggbedömare som används vid lovprövningen om att kraven i 8 kap. 1 § 1 och 3 är uppfyllda, om sökanden önskar att bygglov med stöd av 68 § ska ges utan att de kraven ska prövas av byggnadsnämnden,
7. de ritningar, beskrivningar och andra uppgifter som behövs för prövningen, och
8. de handlingar som krävs för beslut om startbesked enligt 10 kap., om sökanden vill ge byggnadsnämnden förutsättningar att besluta om lov och startbesked samtidigt.

En ansökan om bygglov ska också innehålla en kopia av ett beslut om skyddsrum enligt 3 kap. 1 § första stycket lagen (2026:440) om skyddsrum och skyddade utrymmen, om en underrättelse krävs enligt 3 kap. 2 § samma lag.

105 §⁷ Ett beslut om bygglov, rivningslov eller marklov ska innehålla

1. en upplysning om vilken giltighetstid lovet har,
2. en upplysning om vem som har använts som byggbedömare för lovprövningen och vem som är avsedd att användas som byggbedömare för kontroll vid genomförandet,
3. en upplysning om det ska finnas någon som är kontrollansvarig och i så fall vem eller vilka som är kontrollansvariga,
4. en upplysning om att åtgärden inte får påbörjas förrän lovet har börjat gälla enligt 114 § och byggnadsnämnden har gett ett startbesked enligt 10 kap.,
5. en upplysning om att en åtgärd som påbörjas innan beslutet fått laga kraft kan behöva återställas om beslutet ändras vid en överprövning, och

⁵ Senaste lydelse 2025:974.

⁶ Senaste lydelse 2026:442.

⁷ Senaste lydelse 2025:974.

6. de villkor och upplysningar som följer av 73, 81, 82, 83, 84 eller 92 § eller behövs i övrigt.

Om ett bygglov avser nybyggnad eller tillbyggnad av en bostadsbyggnad i ett område som inte omfattas av en detaljplan ska beslutet, om det inte kan anses obehövt med hänsyn till bullersituationen, även innehålla beräknade värden för omgivningsbuller vid bostadsbyggnadens fasad och vid en uteplats om en sådan ska anordnas i anslutning till byggnaden.

10 kap.

1 §⁸ Detta kapitel innehåller bestämmelser om

1. förutsättningar för att få påbörja vissa åtgärder och ta ett byggnadsverk i bruk,
2. aktsamhet vid bygg-, rivnings- och markåtgärder,
3. byggherrens ansvar,
4. kontrollplan, avfallshanteringsplan, kontrollansvariga och deras uppgifter,
5. sakkunniga och deras uppgifter,
6. byggbedömare och deras uppgifter,
7. tekniskt samråd och startbesked innan åtgärderna påbörjas,
8. utstakning av en planerad byggnad, tillbyggnad eller anläggning,
9. byggnadsnämndens arbetsplatsbesök, och
10. slutsamråd och slutbesked i samband med att åtgärderna avslutas.

Byggherrens ansvar

5 § Byggherren ansvarar för att varje bygg-, rivnings- och markåtgärd som byggherren utför eller låter utföra, och den projektering som ligger till grund för åtgärden, uppfyller de krav som gäller för åtgärden enligt denna lag eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen.

5 a § Byggherren ska se till att en åtgärd som är lov- eller anmälningspliktig kontrolleras enligt den kontrollplan och den avfallshanteringsplan som byggnadsnämnden fastställer i startbeskedet.

5 b § Om det är uppenbart för byggherren att en byggbedömare som använts för lovprövningen har åsidosatt sina uppgifter enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 9 §, ska byggherren meddela det till byggnadsnämnden.

5 c § Om sådana uppgifter om byggherren, byggbedömare, kontrollansvariga eller certifierare som avses i 9 kap. 86 § 2–4 ändras eller kompletteras efter att ansökan kommit in till byggnadsnämnden, ska byggherren utan dröjsmål se till att de ändrade eller nya uppgifterna lämnas till nämnden.

6 §⁹ I fråga om en sådan åtgärd som avses i 3 § ska byggherren se till att det finns en plan för att kontrollera utförandet av åtgärden. Kravet på kontrollplan gäller inte utförande som omfattas av en byggbedömares kontroll.

Kontrollplanen ska innehålla uppgifter om

1. vilka kontroller som ska göras och vilka krav som kontrollerna ska avse,
2. vem som ska göra kontrollerna och hur de ska utföras,
3. vilka anmälningar som ska göras till byggnadsnämnden, och

⁸ Senaste lydelse 2024:943.

⁹ Senaste lydelse 2025:974.

4. vilka arbetsplatsbesök som byggnadsnämnden bör göra och när besöken bör ske.

8 §¹⁰ Av kontrollplanen ska det framgå i vilken omfattning kontrollen ska utföras

1. inom ramen för byggherrens dokumenterade egenkontroll, eller
2. av en sakkunnig.

Vid bedömningen av behovet av sakkunnigkontroll ska särskild hänsyn tas till risken för att allvarliga personskador eller störningar för samhället eller miljön kan uppkomma om åtgärden eller byggnadsverket inte uppfyller föreskrivna krav.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 16 kap. 11 § 3 meddela föreskrifter om att en åtgärd ska kontrolleras av en sakkunnig (obligatorisk sakkunnigkontroll).

Avfallshanteringsplan

8 a § Byggherren ska se till att det finns en plan för kontrollen av det avfall som uppkommer vid en åtgärd som avses i 3 § (avfallshanteringsplan) med uppgifter om

1. vilka byggprodukter som kan återanvändas och hur dessa ska tas om hand, och
2. vilket avfall som åtgärden kan ge upphov till och hur avfallet ska tas om hand, särskilt hur byggherren avser att möjliggöra
 - a) materialåtervinning av hög kvalitet, och
 - b) att farliga ämnen hanteras och avlägsnas på ett säkert sätt.

Kravet på avfallshanteringsplan gäller inte om det är uppenbart att det saknas behov av en sådan plan.

9 §¹¹ För den kontroll som omfattas av en kontrollplan eller avfallshanteringsplan ska det finnas en eller flera kontrollansvariga.

Om det finns flera kontrollansvariga, ska byggherren se till att någon av dem samordnar de kontrollansvarigas uppgifter.

11 §¹² En kontrollansvarig ska

1. biträda byggherren med att upprätta förslag till den kontrollplan som krävs enligt 6 §, och med att identifiera avfall och återanvändbara byggprodukter som bygg- och rivningsåtgärderna kan ge upphov till,
2. se till att kontrollplanen och gällande bestämmelser och villkor för åtgärderna följs samt att nödvändiga kontroller utförs,
3. vid avvikelser från föreskrifter och villkor som avses i 2 informera byggherren och vid behov meddela byggnadsnämnden,
4. närvara vid tekniska samråd, besiktningar och andra kontroller samt vid byggnadsnämndens arbetsplatsbesök,
5. överlämna protokoll från arbetsplatsbesök till den eller de sakkunniga,
6. dokumentera sina byggplatsbesök och notera iakttagelser som kan vara av värde vid utvärderingen inför slutbeskedet,
7. lämna ett eget utlåtande, tillsammans med eventuella sakkunnigutlåtanden, till byggherren och byggnadsnämnden som underlag för slutbesked, och

¹⁰ Senaste lydelse 2022:1122.

¹¹ Senaste lydelse 2022:1122. Ändringen innebär bl.a. att tredje stycket tas bort.

¹² Senaste lydelse 2020:603.

8. om den kontrollansvarige lämnar sitt uppdrag, meddela detta till byggnadsnämnden.

11 a § En kontrollansvarig får inte användas för kontroll av en åtgärd som omfattas av obligatorisk sakkunnigkontroll, om han eller hon tidigare har varit delaktig i projektet.

11 b § Om en kontrollansvarig inte utför sina uppgifter enligt 11 §, ska byggherren omedelbart meddela det till byggnadsnämnden.

11 c § Om en kontrollansvarig har lämnat sitt uppdrag, ska byggherren föreslå och byggnadsnämnden utse en ny.

Sakkunniga

12 § En sakkunnig ska

1. kontrollera ett arbete utifrån de krav som gäller för åtgärden,
2. utan dröjsmål meddela den som är kontrollansvarig om en åtgärd på ett betydande sätt avviker från de krav som gäller för åtgärden, och
3. efter slutförd kontroll upprätta ett utlåtande och lämna det till den som är kontrollansvarig.

12 a § En sakkunnig får inte kontrollera ett arbete som han eller hon själv har varit delaktig i. I fråga om kontroll av sådana egenskapskrav som avses i 8 kap. 4 § första stycket 1, 2 och 4 får den sakkunnige inte vara anställd hos, närstående till eller i beroendeställning till byggherren, den som projekterar eller den som utför de åtgärder som kontrollen avser.

12 b § En sakkunnig som lämnar sitt uppdrag ska meddela det till byggherren, till den som är kontrollansvarig och till byggnadsnämnden.

12 c § Om en sakkunnig åsidosätter sina skyldigheter, ska byggherren omedelbart meddela det till byggnadsnämnden.

12 d § Om en sakkunnig har lämnat sitt uppdrag, ska byggherren föreslå och byggnadsnämnden utse en ny.

Byggbedömare för kontroll vid genomförandet

13 § En byggbedömare får användas för kontroll vid genomförandet av nybyggnad som omfattas av föreskrifter som meddelats med stöd av 16 kap. 9 § 2. En byggbedömare får dock inte användas om någon åtgärd vid genomförandet omfattas av obligatorisk sakkunnigkontroll.

13 a § En byggbedömare som används för kontroll vid genomförandet ska

1. mot bakgrund av en riskbedömning ta fram en skriftlig beskrivning av vad som ska kontrolleras, vilka besök och andra kontroller som ska genomföras och vem som ska utföra kontrollerna,
2. se till att kontrollerna utförs av någon som har kompetens för uppgiften och är självständig i förhållande till den som utför åtgärden,
3. dokumentera de besök och andra kontroller som byggbedömaren ansvarar för,
4. informera byggherren om avvikelser från de krav som gäller för åtgärden och vid behov meddela byggnadsnämnden det,
5. delta vid tekniskt samråd och slutsamråd, och

6. som underlag för slutbesked lämna en skriftlig redogörelse för de kontroller som byggbedömaren har ansvarat för och ett intyg om att utformningskraven enligt 8 kap. 1 § 1 och 3 och de tekniska egenskapskraven enligt 8 kap. 4 § är uppfyllda.

13 b § Om byggbedömaren får kännedom om sådana förhållanden som kan föranleda förbud enligt 11 kap. 30 §, ska byggbedömaren utan dröjsmål meddela det till byggnadsnämnden.

13 c § Om byggbedömaren avsäger sig sitt uppdrag eller upphör att vara certifierad, ska byggbedömaren omedelbart meddela det till byggherren och byggnadsnämnden och ange skälen för detta.

13 d § Om byggbedömarens uppdrag avbryts eller byggbedömaren inte utför sina uppgifter, ska byggherren omedelbart meddela det till byggnadsnämnden.

13 e § Om det till följd av en sådan omständighet som avses i 13 c eller 13 d § inte finns en byggbedömare vid genomförandet av en åtgärd, ska byggnadsnämnden kalla till det samråd som behövs för det fortsatta genomförandet.

14 §¹³ I fråga om sådana åtgärder som avses i 3 § ska byggnadsnämnden utan dröjsmål efter att lov har getts eller anmälan har kommit in kalla till ett sammanträde för tekniskt samråd, om

1. det krävs en kontrollansvarig enligt det som följer av 9 och 10 §§,
2. ett sådant samråd inte är uppenbart obehövligt, eller
3. byggherren har begärt ett sådant samråd.

Kallelsen ska vara skriftlig och skickas till byggherren och den eller dem som är kontrollansvariga eller byggbedömare. Kallelsen ska också skickas till dem i övrigt som enligt detta kapitel ska ges tillfälle att delta i samrådet eller som enligt byggnadsnämndens bedömning bör ges tillfälle att delta.

18 §¹⁴ Byggherren ska senast fem arbetsdagar före det tekniska samrådet, eller inom den tidsfrist som byggnadsnämnden bestämmer, till nämnden lämna

1. förslag till den kontrollplan och avfallshanteringsplan som krävs enligt detta kapitel, och
2. de tekniska handlingar som, utöver ansökningshandlingarna enligt 9 kap. 86 §, krävs för att byggnadsnämnden ska kunna pröva frågan om startbesked.

19 §¹⁵ Det tekniska samrådet ska behandla följande frågor:

1. arbetets planering och organisation och användning av byggbedömare,
2. byggherrens förslag till kontrollplan och avfallshanteringsplan och de handlingar i övrigt som byggherren har lämnat,
3. behovet av sakkunnigkontroll,
4. hur identifieringen av avfall och återanvändbara byggprodukter har gjorts,
5. behovet av att byggnadsnämnden gör arbetsplatsbesök eller av andra tillsynsåtgärder,
6. behovet av ett färdigställandeskydd,
7. behovet av utstakning,

¹³ Senaste lydelse 2025:974.

¹⁴ Senaste lydelse 2025:974. Ändringen innebär bl.a. att andra och tredje styckena tas bort.

¹⁵ Senaste lydelse 2020:603.

8. byggnadsnämndens behov av ytterligare handlingar inför beslut om kontrollplan, avfallshanteringsplan eller startbesked, och

9. behovet av ytterligare sammanträden.

Om en byggbedömare används och byggnadsnämnden anser det lämpligt, får nämnden bestämma att det tekniska samrådet inte ska behandla frågor som omfattas av byggbedömarens ansvar eller att samrådet i de frågorna ska ersättas av en skriftlig kommunikation.

23 §¹⁶ Byggnadsnämnden ska med ett skriftligt startbesked godkänna att en åtgärd som avses i 3 § får påbörjas. Startbesked får ges endast efter prövning av byggherrens förslag till kontrollplan och avfallshanteringsplan, behovet av sakkunnigkontroll och det som har framkommit vid det tekniska samrådet eller annars vid handläggningen av ärendet.

Startbesked ska ges om

1. åtgärden kan antas komma att uppfylla de krav som gäller enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen,

2. ett bevis om att det finns ett färdigställandeskydd som avses i 16 § har visats upp för nämnden, om det krävs ett sådant skydd,

3. en kopia av ett beslut om skyddsrum enligt 3 kap. 1 § första stycket lagen (2026:440) om skyddsrum och skyddade utrymmen har visats upp för nämnden, om en underrättelse krävs enligt 3 kap. 2 § samma lag och ett sådant beslut inte har visats upp tidigare,

4. en redovisning av alternativa energiförsörjningssystem har visats upp för nämnden, om en sådan redovisning krävs enligt 23 § lagen (2006:985) om energideklaration för byggnader, och

5. de villkor som har ställts enligt 4 kap. 14 § eller 9 kap. 83 § är uppfyllda.

23 a §¹⁷ Om en byggbedömare har använts för prövningen av lov eller för kontroll vid genomförandet av en åtgärd som avser en sådan nybyggnad som avses i föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 9 § 2, ska startbeskedet i frågor som omfattas av byggbedömarens ansvar ges utan prövning av om kraven i 8 kap. 1 § 1 och 3 och 4 § är uppfyllda.

24 §¹⁸ I ett startbesked ska byggnadsnämnden

1. fastställa den kontrollplan och den avfallshanteringsplan som ska gälla för åtgärderna, med uppgift om vem eller vilka som är sakkunniga eller kontrollansvariga,

2. bestämma villkor för att få påbörja åtgärderna, om sådana villkor behövs,

3. bestämma villkor och ungefärlig tidpunkt för utstakning, om utstakning behövs,

4. bestämma vilka handlingar som ska lämnas till nämnden inför beslut om slutbesked,

5. ge upplysningar om krav enligt annan lagstiftning, i den mån sådana upplysningar behövs, och

6. ange vid vilken tidpunkt som åtgärderna får påbörjas om de enligt 9 kap. 81 eller 82 § inte får påbörjas direkt eller om beslutet om lov för åtgärderna enligt 9 kap. 114 § ska gälla först när det har fått laga kraft.

Om en byggbedömare används för kontroll vid genomförandet, ska det i startbeskedet inte fastställas någon kontrollplan för kontroll som omfattas av byggbedömarens ansvar.

¹⁶ Senaste lydelse 2026:442.

¹⁷ Senaste lydelse 2025:974.

¹⁸ Senaste lydelse 2025:974.

27 §¹⁹ Efter ett startbesked enligt 23 eller 23 c § ska byggnadsnämnden minst en gång under arbetets gång besöka den plats där åtgärderna genomförs, om

1. startbeskedet har föregåtts av ett tekniskt samråd, och
2. ett arbetsplatsbesök inte kan anses obehövt.

Ett arbetsplatsbesök ska alltid göras, om startbeskedet avser ett stort eller komplicerat byggprojekt eller om byggnadsnämnden och byggherren vid det tekniska samrådet har kommit överens om ett arbetsplatsbesök.

Om en byggbedömare används för kontroll vid genomförandet krävs dock inte att byggnadsnämnden gör något arbetsplatsbesök.

28 § Byggnadsnämnden ska vid ett arbetsplatsbesök gå igenom hur genomförda åtgärder förhåller sig till de krav som gäller enligt lovet, kontrollplanen, avfallshanteringsplanen, startbeskedet och de villkor som har beslutats.

Byggnadsnämnden ska föra protokoll över arbetsplatsbesöket. Protokollet ska skickas till byggherren och den kontrollansvarige.

29 § Byggnadsnämnden får besluta om kompletterande villkor för bygg- eller rivningsåtgärderna eller för kontrollen, om

1. sådana villkor behövs för att uppfylla kraven enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, och
2. behovet av villkoren inte kunde förutses när startbeskedet gavs.

Om en byggbedömare används får kompletterande villkor inte avse utformningskrav enligt 8 kap. 1 § 1 och 3 eller tekniska egenskapskrav enligt 8 kap. 4 §.

30 § Byggnadsnämnden ska i samband med att byggåtgärder avslutas kalla till ett slutsamråd, om

1. åtgärden har omfattats av ett tekniskt samråd, eller
2. en byggbedömare används.

Slutsamråd behövs inte om det är uppenbart obehövt.

31 § En kallelse enligt 30 § ska vara skriftlig och skickas till

1. byggherren,
2. den eller dem som är kontrollansvariga, sakkunniga eller byggbedömare, och
3. övriga som enligt byggnadsnämnden bör ges tillfälle att delta.

32 § Slutsamrådet ska normalt hållas på den plats där byggåtgärderna har genomförts. Slutsamrådet ska behandla

1. hur kontrollplanen, avfallshanteringsplanen och andra villkor som fastställts i startbeskedet har följts och hur kompletterande villkor har följts,
2. avvikelser från de krav som gäller för åtgärderna,
3. utlåtanden från kontrollansvariga och sakkunniga och byggbedömarens redogörelse för genomförda kontroller,
4. den kontrollansvariges och byggnadsnämndens dokumentation över besök på byggarbetsplatsen och annan dokumentation över arbetets utförande,
5. behov av avslutande besiktning eller andra åtgärder, och
6. förutsättningarna för ett slutbesked, inklusive byggbedömarens intyg om att utformningskraven enligt 8 kap. 1 § 1 och 3 och de tekniska egenskapskraven enligt 8 kap. 4 § är uppfyllda.

¹⁹ Senaste lydelse 2025:974.

34 §²⁰ Byggnadsnämnden ska med ett skriftligt slutbesked godkänna att en eller flera åtgärder som avses i 3 § ska anses vara slutförda och, i fråga om byggåtgärder, att byggnadsverket får tas i bruk, om byggherren har

1. visat att alla krav som gäller för åtgärderna enligt lovet, kontrollplanen, avfallshanteringsplanen, startbeskedet och kompletterande villkor är uppfyllda,

2. visat att en klimatdeklaration för byggnadsverket har lämnats in enligt lagen (2021:787) om klimatdeklaration för byggnader eller gjort sannolikt att det inte krävs en klimatdeklaration, och

3. lämnat in byggbedömarens redogörelse för genomförda kontroller och ett intyg om att utformningskraven enligt 8 kap. 1 § 1 och 3 och de tekniska egenskapskraven enligt 8 kap. 4 § är uppfyllda.

Om en byggbedömare används ska byggnadsnämnden inte pröva om utformningskraven enligt 8 kap. 1 § 1 och 3 och de tekniska egenskapskraven enligt 8 kap. 4 § är uppfyllda.

Byggnadsnämnden ska inte ge slutbesked om nämnden har funnit skäl att ingripa enligt 11 kap. och den brist som föranlett ingripandet inte är åtgärdad.

40 § Ett slutbesked hindrar inte ett ingripande enligt 11 kap. 5 §, om det senare visar sig att ett krav inte är uppfyllt.

11 kap.

1 §²¹ Detta kapitel innehåller bestämmelser om

1. tillsynen allmänt, möjlighet att få ett ingripandebesked samt skyldighet att ge tillträde och lämna upplysningar för tillsynen,

2. tillsynen över kommunala beslut,

3. förelägganden som behövs för att regler, domar och beslut ska följas,

4. genomförande på den försumliges bekostnad och förbud mot fortsatt arbete eller användning av byggnadsverk,

5. ingripanden mot kontrollanter, byggbedömare, kontrollansvariga och sakkunniga,

6. att förelägganden och förbud får förenas med vite eller ska genomföras omedelbart,

7. handräckning,

8. anteckningar av förelägganden och förbud i fastighetsregistret samt verkan av förelägganden och förbud vid ägarbyte,

9. byggsanktionsavgifter,

10. överlåtelse av egendom efter en överträdelse,

11. tystnadsplikt, och

12. avgift vid tillsyn.

Kontrollförelägganden

17 a § Om det behövs för att säkerställa att det krav på underhåll som gäller enligt 8 kap. 14 § uppfylls, får byggnadsnämnden förelägga byggnadsverkets ägare eller nyttjanderättshavare att se till att byggnadsverket kontrolleras och att resultatet av kontrollen redovisas (kontrollföreläggande). Föreläggandet får endast omfatta de tekniska egenskapskrav som avses i 8 kap. 4 § första stycket 1, 2 eller 4.

Byggnadsnämnden ska i föreläggandet ange

1. vad som ska kontrolleras,

²⁰ Senaste lydelse 2025:974.

²¹ Senaste lydelse 2022:1084.

2. vilken kunskap och erfarenhet som krävs för att utföra kontrollen,
3. när resultatet av kontrollen ska redovisas för nämnden, och
4. att om en brist upptäcks vid kontrollen ska ägaren eller nyttjanderätts-havaren redovisa vad den avser att göra för att åtgärda bristen och när bristen kommer att vara åtgärdad.

18 §²² Om det brister i underhållet av ett byggnadsverk, får byggnadsnämnden uppdra åt en sakkunnig att utreda behovet av underhållsåtgärder. Innan nämnden beslutar om ett sådant uppdrag, ska nämnden i ett föreläggande ge byggnadsverkets ägare tillfälle att inom en viss tid ge synpunkter på uppdraget och på frågan om vem som ska betala kostnaderna för uppdraget.

19 §²³ Om en byggherre, byggbedömare, ägare, nyttjanderättshavare, väghållare, kontrollansvarig, sakkunnig eller huvudman för en allmän plats låter bli att vidta en åtgärd och därigenom bryter mot en skyldighet enligt denna lag eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, får byggnadsnämnden förelägga denne att inom en viss tid vidta åtgärden (åtgärdsföreläggande).

Förelägganden om att avhjälpa ett sådant hinder som avses i 8 kap. 2 § andra stycket eller 8 kap. 12 § andra stycket ska riktas mot den som har rådgivet över hindret. Om inte annat visas ska det anses vara ägaren av byggnaden respektive den allmänna platsens huvudman.

27 § Om ett föreläggande enligt 17 § inte följs, får byggnadsnämnden besluta att på ägarens bekostnad låta upprätta de ritningar och beskrivningar samt vidta de åtgärder i övrigt som är nödvändiga för att pröva frågan om lov.

När den tid för synpunkter som har angetts i ett föreläggande enligt 18 § har gått ut, får byggnadsnämnden uppdra åt en sakkunnig att på ägarens bekostnad utreda behovet av underhållsåtgärder.

Om ett föreläggande enligt 17 a, 19, 20, 21, 22, 23 eller 24 § inte följs, får byggnadsnämnden besluta att åtgärden ska genomföras på den försumliges bekostnad och hur det ska ske.

Byte av och ingripande mot byggbedömare, kontrollansvariga, sakkunniga och funktionskontrollanter

34 § Om byggnadsnämnden finner att en funktionskontrollant har åsidosatt sina skyldigheter, får nämnden besluta att en annan funktionskontrollant ska utses.

Nämnden ska anmäla sitt beslut till den som har certifierat kontrollanten.

34 a §²⁴ Om byggnadsnämnden bedömer att en byggbedömare har gjort en uppenbar felbedömning av kraven i 8 kap. 1 § 1 eller 3 eller 4 §, eller bedömer att byggbedömaren av något annat skäl är olämplig för sin uppgift, ska nämnden underrätta den som har certifierat byggbedömaren om detta.

35 § Om byggnadsnämnden finner att en kontrollansvarig eller sakkunnig har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, ska nämnden

1. entlediga den kontrollansvarige eller sakkunnige från sitt uppdrag och underrätta certifieringsorganet om beslutet, och

²² Ändringen innebär att andra stycket tas bort.

²³ Senaste lydelse 2022:909.

²⁴ Senaste lydelse 2025:974.

2. efter förslag från byggherren besluta om en ny kontrollansvarig eller sakkunnig.

36 §²⁵ Om en byggbedömare, kontrollansvarig, sakkunnig eller funktionskontrollant har visat sig vara olämplig för sin uppgift, får certifieringsorganet återkalla certifieringen.

37 §²⁶ Ett föreläggande enligt 17 a, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 26 b eller 26 c § eller ett beslut om förbud enligt 25, 30, 31, 32, 32 a eller 33 § får förenas med vite.

Vitet får inte förvandlas till fängelse.

Frågor om utdömande av vite prövas av mark- och miljödomstol.

40 § Den myndighet som beslutar om ett föreläggande enligt 17 a, 19, 20, 21, 22 eller 23 § eller förbud enligt 33 § ska genast skicka sitt beslut till inskrivningsmyndigheten.

46 § Om ett föreläggande enligt 17 a, 19, 20, 21, 22 eller 23 § eller förbud enligt 33 § har riktats mot fastighetens ägare och fastigheten därefter byter ägare, gäller föreläggandet eller förbudet i stället mot den nya ägaren.

13 kap.

2 §²⁷ Kommunala beslut enligt denna lag får inte överklagas i den del de avser

1. avbrytande av ett planarbete,
2. planbesked enligt 5 kap. 2 §,
3. andra frågor om gatukostnader än de som avses i 1 § 6,
4. förlängd handläggningstid enligt 9 kap. 99 §,
5. behovet av kontrollplan, avfallshanteringsplan, kontrollansvarig, sakkunnig, tekniskt samråd eller slutsamråd,
6. ingripandebesked enligt 11 kap. 7 §, eller
7. en fråga som redan är avgjord genom en detaljplan, områdesbestämmelser eller ett förhandsbesked.

Att tvister rörande gatukostnader prövas av mark- och miljödomstol framgår av 15 kap. 10 §.

Beslut enligt 3 kap. 9 § andra stycket eller 5 kap. 11 a § tredje stycket om huruvida en betydande miljöpåverkan kan antas får inte överklagas särskilt.

Överklagande av certifierings- eller kontrollorgans beslut

3 a § Ett certifieringsorgans beslut i fråga om certifiering får överklagas till Boverket.

3 b § Ett kontrollorgans beslut i fråga om besiktning av en motordriven anordning får överklagas till länsstyrelsen i det län där besiktningen ägt rum.

8 §²⁸ En bestämmelse om vem som får överklaga beslut finns i 42 § förvaltningslagen (2017:900).

²⁵ Senaste lydelse 2022:1084.

²⁶ Senaste lydelse 2022:1122.

²⁷ Senaste lydelse 2025:974.

²⁸ Senaste lydelse 2018:845.

Bestämmelsen i 42 § förvaltningslagen ska tillämpas i fråga om överklaganden av beslut som avses i 3 a och 3 b §§.

16 kap.

6 §²⁹ Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vad som krävs för att en byggprodukt enligt 8 kap. 19 § ska anses lämplig för att ingå i ett byggnadsverk,

2. märkning av byggprodukter enligt 8 kap. 21 § 2 som förutsättning för att de ska få släppas ut på marknaden och användas,

3. typgodkännanden och tillverkningskontroll enligt 8 kap. 22 och 23 §§,

4. att en byggprodukt måste vara typgodkänd enligt 8 kap. 22 § för att få användas i ett byggnadsverk,

5. på vilket eller vilka språk handlingar och information inom denna lags tillämpningsområde ska tillhandahållas, när krav på tillhandahållande är en följd av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen,

6. sådan ersättning som anges i 11 kap. 8 b och 8 c §§,

7. avgift vid tillsyn enligt 11 kap. 66 §, och

8. villkor för att släppa ut och tillhandahålla byggprodukter som kommer i kontakt med dricksvatten på marknaden.

Föreskrifter enligt första stycket 4 får endast avse typgodkännanden som behövs till skydd för liv, personlig säkerhet eller hälsa.

Föreskrifter om certifieringsorgan, byggbedömare, kontrollansvariga, sakkunniga och funktionskontrollanter

9 §³⁰ Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela

1. föreskrifter om vad som i fråga om kunskap, erfarenhet, lämplighet och certifiering krävs av byggbedömare, kontrollansvariga, sakkunniga och funktionskontrollanter,

2. föreskrifter om vilka nybyggnader som ska omfattas av 9 kap. 68 § och 10 kap. 23 a §,

3. föreskrifter om vad som krävs av certifieringsorgan som utfärdar certifiering för byggbedömare, och

4. föreskrifter om vilka handlingar för arkivering som ska lämnas inför slutbesked när en byggbedömare används.

11 §³¹ Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om

1. kontroll av att föreskrifter som har meddelats med stöd av 2, 5 eller 6 § följs,

2. kontroll av att kraven enligt förordning (EU) 2016/424 uppfylls, och

3. obligatorisk sakkunnigkontroll av åtgärder och byggnadsverk.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

2. Bestämmelserna om kontrollplan i 10 kap. 6 § ska tillämpas i sin äldre lydelse i fråga om åtgärder för vilka ansökan om lov eller anmälan har gjorts före ikraftträdandet.

²⁹ Senaste lydelse 2024:24.

³⁰ Senaste lydelse 2025:974.

³¹ Senaste lydelse 2018:59.

ANDREAS CARLSON

Jonas Ragell
(Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet)